

derfor altid staaet klart for mig, at der vilde opnaaes en Besparelse i det Hele ved at overdrage ogsaa Chausseerne til Amtene. Naturligvis vilde det ikke kunne lade sig gjøre ligefrem at paalægge hvert Amt, at det skulde overtage sine Chausseer uden Godtgjærelse. I det nemlig nogle Amtene have langt større Strækninger Chaussee end andre, vilde det navnlig for tyndt befolkede Egne blive en uforholdsmæssig Byrde, dersom de uden Videre og uden Hjælp af Statskassen skulde paatage sig Hovedlandvejsarbejderne. Men dertil kommer endnu den Omstændighed, at det rimeligvis, efterhaanden som Jernbanerne blive færdige, bliver en Nødvendighed at forandre Inddelingen af Hovedlandveie og mindre Landveie. Der er Hovedlandveie, som ikke blive meget befarede, fordi de gaar langs med en Jernbane, og mindre Landveie, som blive meget stærkt befarede. Jeg tillader mig blot at henlede den ærede Ministers Opmærksomhed derpaa, da det jo ikke er en Sag, som vil kunne finde Afgjørelse ved Finantsloven, men som vil kræve ikke ganske ubetydelige Forarbejder.

Jagerslev: Jeg deler ganske den ærede sidste Talers Anskuelse om, at det vilde være en meget stor Besparelse, naar Hovedlandveiene kunde gaae over til Amtene; at Amtene skulde modtage dem uden Bederlag, kunde aldrig falde mig ind. Som bekendt, betales der nu 1 Rd. pr. Tønde Hartkorn over hele Landet til Hovedlandveiene, og som man seer, koste de desuden Staten et Tilskud af cirka 100,000 Rd. Staten vilde altsaa i pekuniær Henseende være overordentlig vel tjent med, at Amtene, mod at erholde denne Rigsdaler, som saaledes betales, overtage Hovedlandvejsarbejderne; men et andet Spørgsmaal er det, om Staten dog i Virkeligheden vilde være tjent dermed. At Anlægget af Chausseer koster to til tre Gange saa meget, som det koster at anlægge grundfordre, makadamiserede mindre Landveie, indrømmer jeg vistnok; men jeg troer ogsaa, at dersom man vil undersøge,

hvorledes Landveiene anlægges, saa vil man finde, at Hovedlandveiene ikke alene have større Brede, men i det Hele anlægges saa komplet gode, at de mindre Landveie, i det Mindste de, jeg kjender, ikke paa nogen Maade kunne sammenlignes dermed. For mig er dette en temmelig væsentlig Betragtning; jeg mener, at Hovedlandveie er et af de allerstørste Goder, man kan have; de befordre Handel og Omsetning, og tjene i det Hele til Landets Opkomst. Jeg har med stor Fornøjelse betalt min Deel af de betydelige Udgifter, som jeg maa indrømme medgaae til Hovedlandveienes Vedligeholdelse, jeg vil fremdeles gjøre det med Glæde, og jeg troer, det vil have sin store Betænknelighed at lade dem gaae over til Amtene; i det Mindste maatte Amtene være underkastede en meget skarp Kontrol fra Veidirektionens Side. Jeg skal tillade mig at bemærke, at der er en meget stor Forskjel paa at have en bestemt Sum, hvorfor man holder Veiene vedlige, saaledes som Amtene vilde faae ved at faae den Rigsdaler, som nu hyses af hver Td. Hartkorn, og paa at holde Veiene istand hele Landet over, vel for en nogenlunde bestemt Sum, men saaledes, at det staaer til Veivæsenet at fordele den til de forskjellige Amtene efter den forskjellige Trang; thi den ærede Taler vil vist indrømme mig, at Hovedlandveienes Udstrækning i de forskjellige Amtene ingenlunde svarer til disses Størrelse. Smaa Amtene kunne have betydelige Strækninger, og meget store Amtene derimod langt mindre, og det vilde saaledes efter min Mening medføre en meget stor Ulighed, naar Amtene til Bestridelsen af disse Udgifter skulde have denne Betaling af 1 Rd. af hver Tønde Hartkorn, de indeholde. At der fra Rigsdagens Side henpeges paa, at der muligt og sandsynligt i denne Retning kunde foregaae en ikke ubetydelig Besparelse, anseer jeg for ganske i sin Orden, men jeg troer dog at burde udtale mig imod, at man som Princip skulde vedtage, at Hovedlandveiene skulde gaae over til Amtene.